

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Virtute ac Sacrameto Pœnitentiæ

Bosco, Jean a

Lovanii, 1670

Concl. VII. Reincidens in mortale, aut inculpabiliter aliquod omittens, non tenetur eodem anno ad secundam Confessionem. Fortè excipiendus casus, si tacuit reservatum ob defectum potestatis in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73393)

ut non nisi facta eâ suppositione posset habere locum Ecclesiae præceptum. Non videtur autem, posse subjacere Ecclesiae eam actionem, quæ nequit fieri nisi supposita aliâ actione, de qua judicare non valet ipsa Ecclesia; nam si de fundamento non potest judicare, profectò nec de ædificio superimponendo. Hac ille.

& solvit
objectionem,

Cui si objicias; Ecclesia potest præcipere actus internos indirectè. Respondet id ita intelligendum, ut internos præcipiatur tamquam connexus cum externo; hoc est, ut externus ad hoc ut sit honestus seu licitus, nullam habeat dependentiam ab interiori; sed potius è contrario, ex eorum sequatur obligatio ponendi interiorum; ut cum præcipit Ecclesia exteriorum auditionem Sacri v. g. & Officium divinum, præcipit consequenter interiorum attentionem. Non se habet sic Confessio venialium; quia ea non obligat ad venialia committenda; hoc enim repugnat; sed supponit jam commissâ; & nisi commissâ sit, non habet locum obligatio; ergo cum Ecclesia non possit de ea suppositione quidquam scire juridicè, profectò nec poterit imperare juridicè eam Confessionem. Hactenus Arriaga.

110.
Contis solutionem
arguit Au.
stori.

Sed contrâ primò; neque Ecclesia quidquam juridicè scire potest de peccatis per accidens occultis; ergo nec poterit imperare juridicè Confessionem illorum peccatorum. Secundò, Confessio mortalium non obligat ad mortalia committenda; sed supponit jam commissâ; & nisi jam commissâ sit, non habet locum obligatio; ergo cum Ecclesia non possit quidquam juridicè scire de peccatis mortalibus merè internis, nec poterit imperare juridicè eorum Confessionem, quod an verum sit, haud difficilè cognosces ex dictis concl. 4.

Tertiò, etiam in casu proposito ex externo actu sequitur obligatio ponendi interiorum, id est, explicandi interiorum, nam præscribitur Sacramentum Penitentiae, & per consequens omnia necessaria ad illud Sacramentum ritè suscipiendum, uti est necessaria explicatio actus interioris, quando non adest actus exterior, qui possit esse materia sufficiens Sacramenti. Sin autem ad sit peccatum veniale externum, puto Confessionem venialis merè interni non posse præcipi ab Ecclesia; cum tunc Sacramentum possit recipi validè & fructuosè, etiam voluntariè omisâ illâ Confessione.

111.
Diversitas inter Confessionem mortalis interni, & venialis interni.

Ex quo confestim apparet diversitas inter Confessionem peccati mortalis interni, & venialis interni, quòd videlicet illa Confessio de jure divino sit necessaria ad ritè suscipiendum hoc Sacramentum; idèdque non mirum, si ab Ecclesia compræcipiatur; hæc autem cum sit omnino libera, potius directè præcipiatur, quàm compræcipiatur. Atque hæc sufficiant de controversia potius speculativa, quàm practica, cum peccata venialia externa numquam desint.

Quæstio magis utilis est; an qui post Confessionem alicujus peccati mortalis, iterum peccat mortaliter, teneatur eodem anno rursus confiteri. Similiter si recedat mortaliter oblitus, aut ex justa causa fecit Confessionem non integram materialiter. Respondeo;

CONCLUSIO VII.

Reincidens in mortale, aut inculpabiliter aliquod omittens, non tenetur eodem anno ad secundam Confessionem. Fortè excipiendus casus, si tacuit reletvatum ob defectum potestatis in Confessario.

Suppono; præceptum Confessionis annuatim per se & ex vi sua non obligare pro determinata parte anni; sed illi satisfieri posse quocumque tempore anni; sicuti satisfieri potest præcepto audiendi Missam diebus Dominicis & Festivis quacumque horâ diei. Fundamentum defumitur ex cap. *Omnis utriusque sexus*, quod licet præceptum Eucharistiae limitet ad tempus Paschæ dicens: *Suscipiens reverentè ad vinctum in Pascha Eucharistia Sacramentum*; eodem tempore Confessionis indefinitè posuit sub hac forma verborum: *Semel in anno*.

Varia rationes congruentiæ assignat Sutorius disp. 36. sect. 3. n. 3. unica sufficiat; quia usus Sacramenti Penitentiae non præcipitur nisi suppositâ culpâ mortali, & in remedium ejus; expedit autem, ut illud remedium non differatur, sed illic post peccatum commissum applicetur; cum ergo tempus peccati mortalis incertum sit, planè conveniens erat, ut etiam tempus præcepti Confessionis incertum foret, ne fortè si obligaret præcisè pro tempore Paschæ, daretur occasio peccatoribus usque ad illud differendi Confessionem. Præsertim cum ratione præcepti Eucharistiae foret obligatio, est per accidens, in Paschate confitendi. Ergo præceptum per se confitendi non debet ad illud, vel aliud tempus determinari.

Nec huic doctrinæ repugnat Scotus 4. dist. 17. n. 28 ubi sic ait: *Quoad, Quando, Ecclesia determinavit præceptum, scilicet semel in anno, & illud semel videtur ad minus esse semel in Pascha, quo tempore secundum illud capitulum debet quilibet Christianus communicare, nisi in casu. Ubi videtur Doctor ly Semel in anno restringere ad tempus Paschæ.*

Sed contrarium patet ex hoc, quod paulò post subjicit: *Illud, Quando, ante specificationem Ecclesie fuit indeterminatum ad quocumque, Quando, ante mortem, sed post specificationem est indeter-*

Sec. 6. De Præcepto Eccles. Confess. Concl. 7. 581

minatum ad quodcumque, Quando, unicuique in anno. Quid clarius? Quando ergo supra dicit: Illud, Semel, videtur ad minus esse in Pascha, solum vult, Confessionem non posse differri ultra Pascha, ex hypothesi, quod Pascha sit terminus anni, potissimum cum tunc urgeat præceptum Communionis, ratione cuius per accidens tenetur confiteri, si habeat aliquod peccatum mortale.

Et hinc orta consuetudo fidelium confitendi circa festum Paschatis; tamen etiam non habeant aliquod peccatum mortale, sed dumtaxat venialia; ut tanto purius & dignius suscipiant sanctissimum & dignissimum Eucharistia Sacramentum. Quam consuetudinem summopere laudat Concilium Trid. sess. 14. c. 5. in fine dicens: In universa Ecclesia, cum ingenti animarum fidelium fructu, observatur mos ille salutaris confitendi, sacro illo, & maxime acceptabili tempore Quadragesimo; quem morem hæc sancta Synodus maxime probat, & amplectitur.

Numquid tamquam obligatorium? Minime, sed, tamquam pium, & merito retinendum contra Hæreticos, qui suadebant Christi fidelibus, ut non confiterentur tempore Quadragesimæ, causantes Confessionem omnium peccatorum, qualem Ecclesia servat, esse impossibilem, & traditionem humanam, à piis abolendam.

Hunc esse genuinum sensum istorum verborum, liquet ex canone 8. ejusdem sess. sequentis tenoris: Si quis dixerit, Confessionem omnium peccatorum, qualem Ecclesia servat, esse impossibilem, & traditionem humanam, à piis abolendam; nisi ad eam non teneri omnes & singulos utriusque sexus Christi fideles, iuxta magni Concilii Lateran. constitutionem, semel in anno, & ob id suadendum esse Christi fidelibus, ut non confiteantur tempore Quadragesimæ; anathema sit.

Hoc ergo supposito, nempe, quod possit huic præcepto satisfieri quocumque anni tempore; quaestio est, an qui in principio anni confessus est aliquod peccatum mortale illius anni, & reincidit in idem, vel aliud peccatum mortale, teneatur rursum illud peccatum, in quod reincidit, confiteri; non per accidens ratione Communionis; sed per se, ratione præcepti Confessionis annuae.

Negat prima pars Conclusionis, fundata in verbis legis, accedente communi Doctorum interpretatione, paucis contradicentibus. Verba autem legis sunt hæc: Omnia sua solus peccata, saltem semel in anno, fideliter confiteatur, id est, omnia sua peccata, commissa usque ad horam Confessionis, quibus, post diligens examen, se Dominum; & Deum suum mortaliter offendisse meminerit. Quæ interpretatio, si vera est, veritas Conclusionis per se manifesta est & evidens; nam in casu proposito poenitens confitetur semel in anno omnia peccata, commissa usque ad horam Confessionis; quibus post diligens examen, se Dominum &

Deum suum mortaliter offendisse meminerit: ergo satisfacit per illam Confessionem præcepto annuæ Confessionis.

Quidni satisfaceret, cum satisfaciat præcepto divino? Constat, inquit Tridentinum sess. 14. c. 5. nihil aliud in Ecclesia à poenitentibus exigi, quam ut, postquam quisque diligentius se excusserit, & conscientia suæ sinis omnes & latebras exploraverit, ea peccata confiteatur, quibus se Dominum & Deum suum mortaliter offendisse meminerit.

Planè, inquis, conitat; & quia constat, ideo si hodie confessus omnia sua peccata mortalia, cras reincidat; vel hodie meminerit alicujus peccati mortalis; cujus heri, quando confitebatur, non meminerat; tenetur jure divino rursum confiteri illud peccatum mortale, à quo heri nullo modo, vel saltem non directè fuit absolutus. Si jure divino, ergo etiam jure Ecclesiastico, quod non est nisi determinatio juris divini.

Distinguo ultimum Consequens, ergo etiam jure Ecclesiastico hoc anno, nego Consequentiam; anno sequenti, concedo totum. Quamquam enim talis non satisfacere præcepto Christi, in ordine ad illa peccata simpliciter & ex toto, id est, pro tota vita; tamen satisfacit pro illo tempore, quod ab Ecclesia determinatum est. Quippe cum præceptum divinum Confessionis sit affirmativum, non obligat pro semper; sed vel tunc, quando postea non possit amplius impleri, vel semel pro singulis annis; jam autem poenitens in utroque casu Conclusionis, semel in hoc anno satisfacit præcepto divino Confessionis, ut nemo potest negare.

Interim prima pars Conclusionis displicet Suariorum disp. 36. sect. 3. n. 9. ubi docet, etiam si aliquis intra annum sæpius fuisset confessus, si tamen tempore Quadragesimæ habet conscientiam novi peccati mortalis, numquam confessi, teneri nihilominus ad confitendum illo anno pro eo tempore. Probat primò ex aliquo inconvenienti; puta, quod alioquin fieri posset, quod quis ferè per duos annos abstineret à Confessione sine violatione hujus præcepti; de quo dicam Conclusionem sequenti.

Probat II. ex textu cap. Omnis utriusque sexus; præcipit enim confiteri in anno semel omnia peccata mortalia, illo anno commissa. Sed hoc est, quod quaeritur, & tam facile negatur, quam affirmatur; quandoquidem illa verba: Illo anno commissa, in textu non exprimentur.

Probat III. ex consuetudine Ecclesiae; nullus enim contentus est Confessione priori tempore facta, si in Paschate habeat conscientiam peccati mortalis; & Pastores Ecclesiae eo tempore cogunt ad Confessionem. Nec consuetudo hæc videtur solum ostendere obligationem per accidens, sed etiam per se; tum quia non tantum qui communicaturi sunt, sed

D d d d ; ceteri

Con. Trid.

116. Objecti.

Solutio.

117.

Prima pars Concl. displicet Suariorum.

Oppositum

probat 1.

Probat 2.

sed petit principium.

118.

Probat 3.

I. inculc. s, non recun. ex-refer. stitatis

annua. o detet. se quo. i potest. minici. damen. e sexus. iterac. equi. uit sub.

capitur. edium. m non. miffum.

ortalis. etiam. foret. re Pa. ue ad. m dñ. igatio. Ergo. bar ad.

dist. Ecclesie. no, & aschis. quilibet. idetur. mpus. pauld. niam. Quan. deter. natum.

cæteri etiam homines censentur teneri hæc obligatione; tum etiam, quia ipsimet, qui sunt communicaturi, timent violationem hujus præcepti; & non solum ex obligatione communicandi, sed etiam ex vi hujus præcepti putant se ad Confessionem teneri.

Responsio. Respondeo ut prius; hæc omnia gratis asseri; neque enim puto quemquam horum, qui communicaturi erant, & eodem anno confessi fuerant peccatum aliquod mortale, suum timorem Suario significasse. Deinde cum pauci sint præter pueros, qui excusentur à Communionem, unde sciri potest, eos, qui communicant, præmittere Confessionem, tamquam per se debitam ex præcepto annuo Confessionis? Ut quid multiplicare obligationes sine necessitate? Omitto consuetudinem sæpe oriri ex ignorantia, & ideo raro per illam præcisè, forte numquam induci legem; cum si homines scirent, se aliunde non obligari, nolent per suam consuetudinem obligationem inducere.

Quod autem Pastores eo tempore cogant ad Confessionem, ratio est; tum quia urget præceptum Communionis, tum quia non constat ipsis, quod antea impleverint præceptum Confessionis, aut postea impleturi sint.

119. Probat 4. Minoris momenti est quarta ejus probatio: Si quis, inquit, per magnam partem anni non haberet conscientiam peccati mortalis, & sæpius esset confessus de venialibus & prope Quadragesimam peccaret mortaliter, obligaretur sine dubio ad Confessionem faciendam intra Quadragesimam; quia numquam confessus est peccata mortalia illo anno, cum tamen illa habeat; cur ergo non eodem modo obligabitur, etiam si antea peccasset mortaliter, & confessus esset?

Responsio. Respondeo; quia qui antea confessus est peccata mortalia, jam implevit illo anno præceptum divinum; ergo non est quod iterum impleat, sed qui solum est confessus peccata venialia. Igitur propter has rationes Suarii non est recedendum à communi sententia, quam & ipse judicat probabilem n. 11. licet contrariam existimet securiorem, sicut indubie est; utpote in qua nullum est periculum transgressionis alicujus præcepti. Atque hæc de prima parte Conclusionis.

120. Secundam partem Concl. tenet nobiscum Suarius sup. sect. 4. n. 6. si ve intelligas eam de peccatis oblitis, si ve de peccatis cognitis, ex justa causa prætermisissis. Et rationem disparitatis assignat n. 8. in primis consuetudinem, quæ, ut ipse putat, vires obtinuit respectu peccatorum, quæ post aliquam Confessionem intra annum habitam commissa sunt; non verò circa peccata oblita, vel ex justa causa prætermisissis. Sed id gratis dictum, cum homines non minus solliciti sint de confitendis his peccatis in Paschate, quam de illis.

sed gratis.

Deinde recurrit ad intentionem præcepti: præcipit enim ut Confessio fiat de toto anni peccatis tempore quantum moraliter possit: ille verò qui per se & ex intentione sua omnia confitetur, & ex occasione vel oblivione aliquid omittit, reverà quantum est in se extendit Confessionem suam ad totum annum, & ideo totum præceptum implet. At verò qui per se & directè tantum confitetur de actionibus, factis in una parte anni; si in alia parte habeat peccatum, nullo modo implevit totum præceptum; quia illa Confessio nullo modo relata est ad illam partem illius anni. Ita Suarez.

Verum de toto anni tempore nulla mentio est in verbis præcepti; adeoque eadem facilitate negatur illa intentio (quæ colligenda foret ex verbis) quæ asseritur. Neque ille, qui ex oblivione, vel alia occasione aliquid omittit, quantum est in se extendit suam Confessionem ad totum annum; quia, ut suppono, in alia parte anni potest confiteri peccata oblita, vel ex occasione omisissis; ergo tenetur confiteri, si verum est, quod præcipitur multiplex Confessio, quando necessaria est ad omnia peccata illius anni explicanda.

Denique, inquit Suarez, est ratio in veritate; quia peccata oblita (& eadem est ratio eorum, quæ ex occasione omittuntur aliquo modo continentur in illa Confessione, saltem in confusio, & per illam tolluntur, saltem indirectè; at verò peccata postea commissa, nullo modo tolli possunt per præcedentem Confessionem, & ideo non est eadem ratio.

Fateor quoad hoc non esse eandem rationem; sed illa diversitas impertinens est ad propositum, quandoquidem præcipitur Confessio cum Absolutione directè peccatorum; alioquin nec anno sequenti foret obligatio, illa peccata oblita, aut ex occasione omisissis confitendi, quod constat esse falsum.

Sotus dist. 18. q. 2. a. 5. ante solutionem 4. argumenti distinguit inter peccata oblita, & inter peccata ex occasione omisissis; & hæc putat eodem anno debere confiteri, factis illa. Rationem disparitatis assignat; quoniam ille (qui oblitus fuit) legitime confessus est omnia, quorum memoriam habet iuxta tenorem Florentini Concilii; hic verò (qui aliqua ex occasione omisit) non est omnia confessus, quare, sublato impedimento, tenetur, habita opportunitate, illa confiteri. Hæc Sotus.

Hanc sententiam putat probabiliorum Arias de riga disp. 52. n. 57. quia, inquit, obligatio præcepti divini est de omnibus, quæ occurrunt memoria; de his enim quæ non occurrunt, non potest esse præceptum propriè, quia ad impossibile nemo tenetur, impossibile autem est confiteri ea, quæ quis ignorat; unde fit, ut qui dixit omnia, quæ occurrunt, satisfecerit absolute & propriè præcepto, alter verò qui ex his, quæ occurrerunt, non est aliquid con-

felus, non satisfacit ex integro; licet ergo exculatus fuerit in ea Confessione ab eo dicendo, non tamen exculabitur à dicendo illo intra eundem annum, si habeat commoditatem, uti qui nullum aliud mortale haberet præter illud, quod potest reticere, & non confiteretur, nisi de solis venialibus, non satisfaceret præcepto, excularetur tamen; ergo et si confiteatur alia mortalia non satisfacit ex integro, licet excusetur; cum primum igitur cessat impedimentum, tenebitur satisfacere. Hucusque Arriaga.

Respondeo; Regula 6. Juris de Reg. Juris in 6. Nemo potest ad impossibile obligari, intelligitur non solum de impossibili physice, sed etiam de impossibili moraliter, hoc est, valde difficili; igitur Christus sicut noluit obligare ad Confessionem eorum, quæ non occurrunt memoriæ, pro illo tempore, quo non occurrunt; quia physice impossibile est confiteri ea, quæ quis ignorat: ita quoque noluit obligare ad Confessionem eorum, quæ ex justa causa omittuntur, quia moraliter impossibile est ea confiteri; unde fit, ut qui dixit omnia, quæ moraliter poterat dicere, satisfecerit absolute & proprie præcepto.

Ex quo patet responso ad simile; nam qui habens aliquod peccatum mortale, confessus fuit de solis venialibus, eò quod posset istud mortale reticere, nullatenus satisfacit præcepto divino, quod, etiam tali casu, non obligat ad Confessionem venialium; sicuti in nostro casu obligat ad Confessionem illius mortalis, cujus reticendi nulla subest justa causa.

Dices; ergo etiam non tenebitur ad iteratam Confessionem, qui confessus est peccatum mortale, estò tacuerit aliquod reservatum defectu potestatis in Confessario, quod est contra ultimam partem Conclusionis.

Respondeo neg. Conf. Ratio disparitatis est, quod hic non fit confessus proprio Sacerdoti, quod tamen requiritur à Concilio Lateran. Omnis utriusque sexus. ibi: Confiteatur proprio Sacerdoti.

Pro quo sciendum, quis, in ordine ad satisfaciendum huic præcepto, dici debeat proprius Sacerdos. Scotus 4. dist. 17. n. 26. Quantum, inquit, ad, Cui, videtur specificare (Ecclesia præceptum divinum Confessionis) per hoc quod ait: Proprio Sacerdoti; nam ex prima institutione Ecclesie non videntur fuisse distincti proprii Sacerdotes; quando enim Apostoli hinc & inde ibant predicando verbum Dei, nec fuit iste Sacerdos istius gentis, nec illius, & nec iste, nec ille, sed post sunt Dioceses distinctæ & Parochie, & Sacerdotes in Parochiis; & pro tunc tamen possunt & poterant dici proprii Sacerdotes, quicumque habentes iurisdictionem ordinariam, vel commissam; vel soli habentes iurisdictionem ordinariam contra commissarios; vel strictissime soli habentes immediatam iurisdictionem & proximam ordinariam. Et secundum

hos intellectus possunt fieri alterationes hodie inter ordinarios & commissarios de intellectu illius Capitis: siquidem Ordinarii, & proximi, & inferiores non alterantur contra Superiores, ut ipsi soli sint proprii, & non alii; non enim ita factus audens Curat resistere Episcopis, sicut pauperibus privilegiatis. Ecce status controversiæ.

Si autem (prosequitur Doctor) ponderetur virtus vocabuli, Proprio Sacerdoti, proprius qui solus & non alius, vel proprius istis, quia istis, & non alii; neutro modo obligatur aliquis ad confitendum proprio Sacerdoti: quia si multi ex equo præsumunt alicui parochiano, uterque ex equo absolvit; idem etiam ex equo absolvit multos parochianos. Igitur intelligitur pro habente iurisdictionem ad immediatam absolvendum ipsum.

Nec in hoc tunc specificatur præceptum, quia in generali erat de, Cui; scilicet Sacerdoti habenti iurisdictionem. Et si aliquis posset committere illam immediatam iurisdictionem uni, quam alius habet ordinariè, quod ipsi non negant Papam posse: igitur secundum istum intellectum commissarius potest fieri proprius. Non itaq; illud Proprio Sacerdoti specificat, Cui, ut includitur in præcepto primo (id est divino) nisi dicatur, quod in primitiva Ecclesia qui ibet Sacerdos habuit iurisdictionem supra quemlibet penitentem; & nunc singulis sum determinati singuli penitentes ut subditi, & tunc quilibet erat proprius cuiuslibet, hoc modo, scilicet quod habens iurisdictionem ordinariam super quemlibet; sed non proprius, id est, determinatus sibi, vel Parochie suæ, sicut modo est proprius: sed illa proprietas nullam potestatem specialem tribuit proprio, quam non habuisset ille, sed tantum limitat aliquos aliquibus. Hucusque Doctor Subtilis.

Ubi satis innotet, proprium Sacerdotem esse omnem illum & solum, qui habet potestatem ordinariam vel delegatam ad absolvendum directe penitentem ab omnibus suis peccatis, sive is sit Parochus, sive Confessor alius Regularis, qui ex privilegio habet illam potestatem.

Igitur in casu Conclusionis penitens nondum satisfacit præcepto Ecclesie, quia non est confessus proprio Sacerdoti, id est, illi Sacerdoti, qui habebat potestatem ipsum absolvendi ab omnibus commissis. Quid ergo miramur, si eodem anno teneatur confiteri peccata reservata Prælato, vel alii habenti legitimam iurisdictionem?

Respondet Herinx part. 4. tract. 4. disp. 3. quæst. 8. n. 105. (ubi tenet oppositum) sufficit quod Sacerdos fit proprius respectu omnium, quæ hic & nunc debent exprimi, ut impleatur præceptum juris divini determinativum.

Sed contra; quod hic & nunc non debeant exprimi peccata reservata est, quia Confessio non fit proprio Sacerdoti; ergo talis penitens simpliciter & absolute non confitetur proprio Sacerdoti, quod tamen requiritur ab Ecclesia.

127. Proprius Sacerdos in rigore significat solum Parochum. Sumitur tamen pro quocumque habente iurisdictionem ad immediatam absolvendam.

128. Probatur 4. pars Conclusionis.

Responsio Herinx, qui docet oppositum.

Rejicitur.

Si

129.
Obiectio.

Si inferas; ergo qui haberet peccatum reservatum, & integro anno non haberet copiam Prælati, vel alterius habentis ejus jurisdictionem, non teneretur illo anno confiteri, tamen haberet peccata mortalia non retervata.

Solvitur.

Respondeo Conc. totum, præcisè ex vi præcepti Ecclesiastici annuæ Confessionis. Ratio est manifesta; quia tamen veli non potest præceptum adimplere; quippe, ut supponitur, non potest confiteri proprio Sacerdote.

Adde; Præcisè ex vi præcepti & c. quia disp. 4. sect. 10. concl. 5. ut certum suppolui, habentem peccatum reservatum, & aliud mortale non reservatum, teneri ante Communionem confiteri inferiori, ex hypothesi, quòd possit dimidiare Confessionem, confitendo solum peccatum non reservatum. Cur autem teneatur confiteri non reservatum vi præcepti præmittendi Confessionem Communioni, & non vi præcepti annuæ Confessionis, ratio à priori est voluntas legislatoris, quæ constat ex verbis utriusque legis.

Canc. Trid.

Ecclesiastica consuetudo, inquit Trid. sess. 13. c. 7. declarat, eam probationem necessariam esse, ut nullas sibi conscius mortalis peccati, quantumvis sibi contritus videatur, abque præmissa sacramentali Confessione ad sacram Eucharistiam accedere debeat. Non ait: præmissa sacramentali Confessione omnium peccatorum, facta proprio Sacerdote; sed simpliciter: Præmissa sacramentali Confessione, nulla facta mentione omnium peccatorum, aut, proprii Sacerdotis. At verò cap. Omnis utriusque sexus, non sic loquitur Ecclesia, sed: Omnia sua solus peccata saltem semel in anno fideliter confiteatur proprio Sacerdote, id est, Sacerdote, qui habet potestatem directè absolvendi ab omnibus peccatis, pro tunc, quando confitetur, commissis, estò aliqua vel per oblivionem, vel alià occasione non confiteatur.

130.

Sententia
Henrici est
probabilis,
& videtur
conformior
Scoto,

Interim oppositum, scilicet satisfecisse præcepto Ecclesiæ, qui confessus fuisset peccatum mortale non reservatum, omisso reservato, ob defectum potestatis in Confessario, etiam est probabile, & videtur magis conforme Scoto supra; ubi videtur docere, Ecclesiam non specificasse præceptum divinum quantum ad Cui; specificasset autem si in tali casu penitens non posset satisfacere præcepto Ecclesiæ, cum reverà satisfaciatur præcepto divino.

Et verò, quia non satisfacit præcepto divino, qui sola confitetur venialia, ut supra diximus, hinc etiam non satisfacit præcepto Ecclesiastico, tamen vel ignorantia vel alià occasione omittat peccatum mortale, quod alioquin commisit, & ratione cujus jure divino, & per consequens jure Ecclesiastico, teneretur confiteri.

Haud inficior fieri posse, ut quis tali casu teneatur confiteri peccata venialia, v. g. si urgeat præceptum Communionis, & non

possit elicere Contritionem charitate perfectam; sed dico, equidem non satisfacere præcepto annuæ Confessionis; quia non satisfacit præcepto divino per se Confessionis, sed tantum præcepto divino dignè communicandi.

Nec valet hoc argumentum: Qui ignorans esse diem festum audit Sacrum, ita implet præceptum, ut cognitâ obligatione non teneatur audire aliud Sacrum; ergo similiter, qui ignorans se habere peccatum mortale, adedque ignorans obligationem confitendi, nihilominus confitetur peccata venialia, ita implet præceptum, ut cognitâ obligatione non teneatur illo anno rursus confiteri.

Non valet, inquam, hæc consequentia, quia in priori casu ponitur substantia præcepti, scilicet auditio Missæ; in posteriori vero casu non ponitur substantia præcepti, puta Confessio necessaria ex jure divino, id est, Confessio alicujus peccati mortalis, numquam directè absoluti; quid ergo mirabile, si iterato non debeat audire Sacrum, quod semel audivit; hic autem teneatur confiteri peccatum mortale, quod nunquam confessus fuit.

Ceterum pro clariori intelligentia eorum, quæ hæc Conclusione discussa sunt, non abs re erit investigare, quomodo debeat annus computari quoad hoc præceptum. Mea sententia est:

CONCLUSIO VIII.

Annus quoad præceptum Ecclesiasticum confitendi, computandus est juxta communem significationem, à prima die Januarii, usque ad ultimam Decembris.

Ratio fundamentalis est; quia verba legis accipienda sunt sicuti sonant, nisi aliquid obstat; hic autem nihil obstat; ergo &c.

Respondent Adversarii, illam computationem esse polliticam, non Ecclesiasticam, quod colligunt ex praxi Ecclesiæ, quæ solet in Paschate Confessionem, & Communionem exigere ut debitam. Item ex verbis legis Salutem, &c. Ad minus in Paschate. Ac si diceretur; legitur Horas Canonice, saltem horâ undecimâ noctis, quia tunc instat terminus temporis, quo currit obligatio.

Tertiò objiciunt; ex illa computatione sequi maximum inconveniens, utputâ posse Confessionem differri ferè per duos annos, si quis confiteatur v. g. primâ Januarii anni sexagesimi tertii, & postea ultimâ Decembris anni sexagesimi quarti. Ergo, inferunt, annus computandus est à Paschate usque ad Pascha.

Sed